

Najważniejsze wyniki

Jaka jest skala przemocy wobec dzieci i nastolatków w Polsce?

- Większość dzieci i nastolatków (79%) doświadczyła w swoim życiu choć raz przemocy lub zaniedbania.
- W roku poprzedzającym badanie było to 52% respondentów.

Jakiej przemocy doświadczają dzieci i nastolatki?

Najczęściej zgłaszanymi formami przemocy były:

- przemoc ze strony rówieśników (66%),
- przemoc ze strony bliskiego dorosłego (32%),
- wykorzystanie seksualnie bez kontaktu fizycznego (26%).

Ponadto 23% dzieci i nastolatków było zaniedbywanych emocjonalnie, 20% – doświadczało parentyfikacji, a 14% – było świadkami przemocy w domu. Wykorzystywania seksualnego z kontaktem fizycznym doświadczyło 8% respondentów, tyle samo (8%) było zaniedbywanych fizycznie.

Kto najczęściej doświadcza przemocy?

Dziewczyny częściej niż chłopcy deklarują, że:

- doświadczyły przemocy ze strony bliskich dorosłych (36% vs 29%),
- były świadkami przemocy w domu (18% vs 11%),
- były zaniedbywane fizycznie (9% vs 7%),
- były wykorzystywane seksualnie zarówno bez kontaktu fizycznego (34% vs 17%), jak i z nim (13% vs 3%).

Mieszkańcy miast częściej niż mieszkańcy wsi deklarują doświadczenie przemocy rówieśniczej (70% vs 63%) i wykorzystywania seksualnego bez kontaktu fizycznego (29% vs 23%).

Kto najczęściej stosuje przemoc wobec dzieci i nastolatków?

- Sprawcami przemocy psychicznej i fizycznej wobec dzieci ze strony bliskich dorosłych najczęściej byli rodzice – ojcowie (odpowiednio, 39% i 35%) i matki (odpowiednio, 43% i 31%).
- Sprawcami psychicznej przemocy rówieśniczej (87%), znęcania się (76%) lub fizycznej przemocy rówieśniczej (54%) były najczęściej dzieci i nastolatki spoza rodziny.
- Sprawcami wykorzystywania seksualnego najczęściej byli mężczyźni.

Jaka jest skala zachowań autodestrukcyjnych wśród dzieci i nastolatków?

Co piąty nastolatek (22%) okaleczał się, a co jedenasty (9%) miał za sobą próbę samobójczą. Dziewczyny częściej niż chłopcy deklarują zarówno samookaleczenia (29% vs 14%), jak i próby samobójcze (14% vs 5%).

Jakie są najbardziej znaczące czynniki ryzyka przemocy?

Spośród badanych czynników ryzyka przemocy najbardziej znaczące okazały się nadużywanie alkoholu przez domownika, choroba psychiczna domownika i używanie narkotyków przez domownika.

Czy osoby doświadczające przemocy podejmują zachowania autodestrukcyjne?

Wyniki badania wskazują na związek między doświadczaniem przemocy a podejmowaniem zachowań autodestrukcyjnych. Na okaleczanie się najsilniej wpływa doświadczenie przemocy rówieśniczej, a na próby samobójcze – doświadczenie wykorzystania seksualnego z kontaktem fizycznym.

Do kogo zwracają się dzieci i nastolatki w trudnej sytuacji?

Osobami, na których wsparcie mogły liczyć dzieci i nastolatki, byli:

- matka (65%),
- rówieśnicy spoza rodziny (64%),
- ojciec (45%),
- rodzeństwo lub inne dziecko z rodziny (38%),
- inny dorosły z rodziny (26%),
- psycholog lub pedagog (13%)
- oraz nauczyciel lub nauczycielka (11%).

Osiem procent dzieci i nastolatków przyznaje natomiast, że nie miało ani jednej osoby, do której mogło się zwrócić w trudnej sytuacji.

Jakie są najbardziej znaczące zmiany w rozpowszechnieniu przemocy wobec dzieci i nastolatków w ostatnich latach?

Wzrósł odsetek osób, które doświadczyły ze strony rówieśników przemocy fizycznej (z 41% w 2013 r. do 48% w 2023 r.) i przemocy psychicznej (odpowiednio, z 28% do 43%), a spadł odsetek osób, które doświadczyły przemocy fizycznej ze strony bliskich dorosłych (odpowiednio, z 33% do 24%).